

USMERNENIA NA OCHRANU ŠKÔL A UNIVERZÍT PRED VOJENSKÝM VYUŽÍVANÍM POČAS OZBROJENÉHO KONFLIKTU

Strany ozbrojeného konfliktu sa vyzývajú, aby nevyužívali školy a univerzity na žiaden účel zameraný na podporu ich vojenského úsilia. Hoci sa uznáva, že určité konanie nebude v rozpore s právom ozbrojeného konfliktu, všetky strany by sa mali snažiť vyhnúť tomu, aby rušivo zasahovali do bezpečnosti a vzdelávania študentov, pričom použijú nasledovný text ako príručku zodpovedného postupu:

Usmernenie č. 1: Fungujúce školy a univerzity by nemali byť nijakým spôsobom využívané ozbrojenými silami strán ozbrojeného konfliktu na podporu ich vojenského úsilia.

- (a) Táto zásada sa vzťahuje aj na školy a univerzity, ktoré sú dočasne zatvorené mimo zvyčajných vyučovacích hodín, počas víkendov, sviatkov a v období prázdnin.
 - (b) Strany ozbrojeného konfliktu by nemali používať násilie, ani nabádať osoby zodpovedné za správu vzdelávania na evakuáciu škôl a univerzít s cieľom, aby boli k dispozícii na podporu vojenského úsilia.
-

Usmernenie č. 2: Školy a univerzity, ktoré boli opustené alebo evakuované z dôvodu nebezpečenstva, ktoré predstavuje ozbrojený konflikt, by nemali byť využívané bojujúcimi silami strán ozbrojeného konfliktu za nijakým účelom na podporu ich vojenského úsilia okrem poľahčujúcich okolností, keď nemajú žiadnu inú vhodnú alternatívu a iba dovedty, kým sa nenájde možnosť voľby medzi využitím školy alebo univerzity a inou vhodnou metódou na získanie vojenskej výhody. Ostatné budovy by mali byť považované za lepšie možnosti a mali by byť uprednostňované pred budovami škôl a univerzít, a to i v prípadoch, keď nie sú vhodne umiestnené alebo usporiadané, s výnimkou prípadov, keď sú tieto budovy osobitne chránené podľa medzinárodného humanitárneho práva (napr. nemocnice), pričom je potrebné mať na zreteli, že strany ozbrojeného konfliktu musia vždy urobiť všetky vhodné uskutočniteľné opatrenia na ochranu všetkých civilných objektov pred útokom.

- (a) Akékoľvek využívanie opustených alebo evakuovaných škôl a univerzít by malo byť obmedzené na minimálne potrebný čas.
 - (b) Opustené alebo evakuované školy a univerzity, ktoré sú využívané bojujúcimi silami strán ozbrojeného konfliktu na podporu ich vojenského úsilia, by mali ostať k dispozícii na to, aby ich príslušné vzdelávacie orgány mohli znovu otvoriť hneď, ako to bude prakticky možné, po tom, ako sa z nich bojujúce sily stiahli za predpokladu, že tým neohrozia bezpečnosť študentov a zamestnancov.
 - (c) Akékoľvek stopy alebo znaky militarizácie alebo opevňovania by sa mali po stiahnutí bojujúcich síl úplne odstrániť, pričom sa vynaloží čo najväčšie úsilie na to, aby sa čo najskôr dali do poriadku všetky škody na infraštruktúre inštitúcie. Predovšetkým by z miesta mali byť odstránené všetky zbrane, munícia a nevybuchnutý vojenský materiál alebo pozostatky vojny.
-

Usmernenie č. 3: Školy a univerzity nikdy nesmú byť predmetom zničenia ako opatrenia určeného na to, aby znemožnilo znepriateleným stranám ozbrojeného konfliktu používať ich v budúcnosti. Školy a univerzity, či už počas školského roka alebo ak sú zatvorené počas sviatkov, evakuované alebo opustené, sú zvyčajne civilnými objektmi.

Usmernenie č. 4: I keď využívanie školy alebo univerzity bojujúcimi silami strán ozbrojeného konfliktu na podporu ich vojenského úsilia môže mať v závislosti od okolností za následok ich premenu na vojenské ciele, ktoré môžu byť predmetom útoku, strany ozbrojeného konfliktu by mali zvážiť všetky vhodné alternatívne opatrenia pred tým, než na ne zaútočia, vrátane predchádzajúceho varovania nepriateľa o uskutočnení útoku v prípade, ak neukončí vojenské využívanie, okrem prípadov, keď to okolnosti neumožňujú.

- (a) Pred akýmkoľvek útokom na školu, ktorá sa stala vojenským cieľom, by mali strany ozbrojeného konfliktu zvážiť skutočnosť, že deti majú právo na osobitný ohľad a ochranu. Ďalšou dôležitou skutočnosťou na zváženie je možný dlhodobý negatívny vplyv poškodenia alebo zničenia školy na prístup komunity k vzdelaniu.
 - (b) Využívanie školy alebo univerzity bojujúcimi silami jednej strany ozbrojeného konfliktu na podporu ich vojenského úsilia by nemalo slúžiť ako odôvodnenie nepriateľskej strany, ktorá sa jej zmocnila, aby pokračovala v jej využívaní na podporu vojenského úsilia. Akékoľvek dôkazy alebo náznaky militarizácie alebo opevňovania by mali byť odstránené a zariadenie vrátené civilným orgánom na vzdelávacie účely hneď, ako to bude možné.
-

Usmernenie č. 5: Bojujúce sily strán ozbrojeného konfliktu by nemali byť zamestnávajúce na poskytovanie bezpečnosti školám a univerzitám okrem prípadov, keď alternatívne spôsoby poskytovania základnej bezpečnosti nie sú k dispozícii. Ak je to možné, na poskytovanie bezpečnosti škôl a univerzít by sa malo využívať primerane školený civilný personál. V prípade potreby by sa mala zvážiť aj možnosť evakuácie detí, študentov a zamestnancov na bezpečnejšie miesto.

- (a) Ak sú bojujúce sily zapojené do bezpečnostných úloh týkajúcich sa škôl a univerzít, malo by sa, v prípade, ak je to možné, predchádzať ich prítomnosti na pozemku alebo v budove, aby sa tak predišlo ohrozeniu civilného statusu a narušeniu vzdelávacieho prostredia.
-

Usmernenie č. 6: Všetky strany ozbrojeného konfliktu by mali, ak je to možné a vhodné, začleniť tieto Usmernenia napríklad do svojich doktrín, vojenských manuálov, pravidiel nasadenia, operatívnych rozkazov a ostatných prostriedkov šírenia, s cieľom podpory vhodných postupov na všetkých stupňoch velenia. Strany ozbrojeného konfliktu by mali určiť najvhodnejší spôsob na realizáciu tohto usmernenia.